

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 482/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. O., S., zastúpeného advokátkou JUDr. S. K., L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 80/2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ndc 2/2012 a jeho uznesením z 19. januára 2012 a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní o námietke zaujatosti vznesenej v konaní vedenom Okresným súdom Spišská Nová Ves pod sp. zn. 2 C 80/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. O. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2012 doručená sťažnosť P. O., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. S. K., L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 80/2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ndc 2/2012 a jeho uznesením z 19. januára 2012 (ďalej len „uznesenie z 19. januára 2012“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní o námietke zaujatosti vznesenej v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2 C 80/2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal okresnému súdu 18. mája 2011 žalobu proti obchodnej spoločnosti L., s. r. o., ako žalovanému „*o určenie neplatnosti Zmluvy o rezervácii nehnuteľnosti a Dohody o ukončení zmluvného vzťahu*“, o ktorej je okresným súdom vedené konanie pod sp. zn. 2 C 80/2011.

Sťažovateľ poukázal na to, že v priebehu konania došlo k „*zapatrošeniu*“ súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 2 C 80/2011 a bola potrebná jeho rekonštrukcia.

Sťažovateľ 28. novembra 2011 podal okresnému súdu návrh na prikázanie veci inému súdu a svoj návrh odôvodnil okolnosťami, v ktorých videl nesprávny postup okresného súdu pri rekonštrukcii súdneho spisu.

O návrhu sťažovateľa na prikázanie veci inému súdu rozhodol vecne príslušný najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ndc 2/2012 a uznesením z 19. januára 2012 nevyhovel návrhu sťažovateľa prikázať vec vedenú okresným súdom pod sp. zn. 2 C 80/2011 na konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bardejov.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ndc 2/2012 a uznesením z 19. januára 2012 porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, keď *«obišiel a žiadnym spôsobom nevyhodnocoval a ani nereagoval na sťažovateľove vecné a dokladované argumenty vyznačujúce sa preukázanou mimoriadnosťou (predovšetkým „zapatrošenie spisu“ a následnú nedôslednú a nezákonnú rekonštrukciu súdneho spisu), t. j. NS SR porušil sťažovateľove základné právo na spravodlivé súdne konanie – čl. 46 ods. 1, vo vzťahu k odôvodneniu predmetného uznesenia, čo tiež možno podľa ustálenej judikatúry ústavného sud SR vnímať tak, odôvodnenie uznesenia č. 7Ndc 2/2012 z 19. 01. 2012 má extrémne nelogický charakter so zreteľom na nesporne preukázané skutkové a právne skutočnosti vyplývajúce a dokladované v návrhu.»*

Okresný súd 22. marca 2012 vo veci vykonal pojednávanie, na ktorom sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vzniesol námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyni, ako aj všetkým sudcom okresného súdu.

Sťažovateľ 30. marca 2012 podal okresnému súdu písomne námietky proti zápisnici z pojednávania konaného 22. marca 2012 z dôvodu, že táto v časti o prítomnosti účastníkov a ich právnych zástupcov podľa sťažovateľa nezodpovedala skutočnému priebehu pojednávania.

Následne sťažovateľ 10. apríla 2012 doručil okresnému súdu písomné podanie, v ktorom uviedol dôvody ním vznesenej námietky zaujatosti voči konajúcej sudkyni, ako aj všetkým sudcom okresného súdu ešte na pojednávaní 22. marca 2012.

Podľa sťažovateľa bol z dôvodu ním vznesenej námietky zaujatosti spis okresného súdu predložený krajskému súdu, ktorý do času doručenia sťažnosti ústavnému súdu o tejto námietke nerozhodol, v čom vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu. K tejto časti svojej argumentácie sťažovateľ uviedol: *„Sťažovateľovi a jeho advokátke je známe, že z dôvodu, že vznesená námietka zaujatosti nesmerovala len voči zákonnej samosudkyňi JUDr. V. D., ale návrh uznesenia bol v znení, aby aj všetci ostatní sudcovia Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi boli v celom rozsahu vylúčení z prejednanja a rozhodovania veci č. k. 2C 80/2011, tak spis bol predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach, ktorý do dňa podania tejto sťažnosti nerozhodol, čo sťažovateľ vníma ako porušenie jeho základného práva na bezprietáhové súdne konanie.“*

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol:

„Pre sťažovateľa je doslova nepochopiteľné, že jeho právna vec, ktorá nemá charakter náročnosti ani zložitosti, sa už viac ako rok nerieši, sťažovateľ je pritom v právnej neistote, pričom je preukázateľnou skutočnosťou to, že vinou postupu súdu v danej veci, bol sťažovateľ doslova donútený využiť právne prostriedky (návrh na odňatie a prikázanie veci, vznesená námietka zaujatosti) na ochranu svojich základných práv.

Je tiež pre sťažovateľa neuveriteľným sklamaním tá skutočnosť, že ako žalobca sa obrátil na všeobecný súd, aby chránil jeho práva a spravodlivo rozhodol vo veci jeho žaloby zo 17. 05. 2012 v právnej veci určenia neplatnosti Zmluvy o rezervácii nehnuteľnosti a Dohody o ukončení zmluvného vzťahu s prísl. a potom ako písomne, prostredníctvom svojej advokátky, navrhol predvolať na nariadené pojednávanie osobne konateľku žalovanej strany, tak súd svojím tu opísaným postupom spôsobil porušenie jeho základný práv – práva na spravodlivé súdne konanie, práva na súdnu ochranu, práva na rovnosť účastníkov v konaní a práva na bezprietáhové súdne konanie.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol takto:

„1. Základné práva P. O. na spravodlivé súdne konanie, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi v konaní vedenom pod č. 2C 80/2011 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 7Ndc 2/2012 v právnej veci odňatia a prikázania veci inému súdu porušené bolo.

2. Základné právo P. O. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach pri rozhodovaní o vznesenej námietke zaujatosti porušené bolo.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi P. O. finančné zadosťučinenie v celkovej výške 20 000,- Eur (slovom: dvadsaťtisíc eur), ktoré sú povinní porušovatelia jeho základných práv – Okresný súd v Spišskej Novej Vsi, Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd SR vyplatiť mu spoločne a nerozdielne naraz v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci podanej sťažnosti a to poštovou zloženkou na adresu jeho trvalého bydliska.

4. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia, ktoré budú z jeho sírany vyčíslené v lehote do 3 dní odo dňa prevzatia výzvy z Ústavného súdu SR.

5. Sťažovateľ žiada súčasne o nahradenie svojho mena a priezviska iniciálkami v nálezoch a uzneseniach ústavného súdu publikovaných na Web – stránke ústavného súdu a v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou namietal porušenie svojho porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 2 C 80/2011 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ndc 2/2012 a jeho uznesením z 19. januára 2012.

Porušenie označených základných práv vidí sťažovateľ v postupe okresného súdu a najvyššieho súdu, ako aj v uznesení najvyššieho súdu z 19. januára 2012 pri rozhodovaní o jeho návrhu na prikázanie veci inému súdu.

Pokiaľ ide o namietaný postup okresného súdu, sťažovateľ v tomto smere neuviedol žiadne dôvody na podporu ním tvrdeného porušenia označených základných práv a žiadne dôvody nezistil ani ústavný súd. Vzhľadom na uvedené je objektívne vylúčená akákoľvek príčinná súvislosť medzi postupom okresného súdu a tvrdeným porušením základných práv. Zákonný postup okresného súdu v konaní o návrhu na prikázanie veci inému súdu je obmedzený na predloženie takéhoto návrhu vecne príslušnému súdu na rozhodnutie, čo okresný súd zachoval, keď návrh sťažovateľa predložil na rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Ústavný súd zdôrazňuje, že akékoľvek pochybenia v procesnom postupe prvostupňového súdu patria do prieskumnej právomoci inštančne nadriadeného všeobecného súdu na základe riadnych či mimoriadnych opravných prostriedkov proti konečnému rozhodnutiu, v tomto prípade okresného súdu, čím je vylúčená danosť právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti okresnému súdu, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených základných práv postupom a uznesením najvyššieho súdu z 19. januára 2012 ústavný súd uvádza, že zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 19. januára 2012, ktorým najvyšší súd nevyhovел návrhu sťažovateľa prikázať vec vedenú okresným súdom pod sp. zn. 2 C 80/2011 na konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bardejov, nadobudlo právoplatnosť pred pojednávaním konaným okresným súdom 22. marca 2012, a to 16. februára 2012 (podľa zistenia ústavného súdu 18. septembra 2012, o ktorom bol vyhotovený úradný záznam, pozn.). Sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 7. septembra 2012, teda po uplynutí uvedenej dvojmesačnej zákonom ustanovenej lehoty (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu a uzneseniu najvyššieho súdu z 19. januára 2012 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorene podanú.

Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní o námietke zaujatosti vznesenej v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2 C 80/2011.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali, že ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov adresovaných predsedovi príslušného všeobecného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch považuje v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 8 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 53/03, IV. ÚS 278/04).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ netvrdil ani nepreukázal podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi krajského súdu pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a z obsahu sťažnosti nevyplývajú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by ústavný súd mohol upustiť od splnenia podmienky prípustnosti sťažnosti v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch).

Na základe uvedeného a v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (IV. ÚS 44/03, IV. ÚS 152/03, III. ÚS 304/04, I. ÚS 71/08) dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jeho základných a iných práv, a preto rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí pre neprípustnosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012